

လိက်လလောင်တွေး ဆောင်စပ်ကို ညားမင်္ဂီ္ဒြဲအခေါင်အရာမြို့ဟိုကမြိုင်

လိက်လလောင်တွေး သွက်ခံသူ၏ပတိန်မင်
မြွေးကပ်သွာသမ္မာ သနိုင်အခေါင်ဗြုံးစံး ကုအ
ခေါင်အရာမြို့ဟိုကမြိုင် လတူအခေါင်အရာ
ကုပွဲမရှိတောတ်ဝတ်တာလျို့၍ ပုဂ္ဂိုလ်မြို့၍၊
ဂကော်ကမြိုင် ကော် ဂကော်ဗြိုင်မြို့ဟိုကမြိုင်

တင်သွေ့သွာတ် ၅၃/၁၄၄ သဘင်သီက္ခာနာ
ကုလသမဂ္ဂ၊ ဂိတုဒီဇီမြေမာ(၉) သွား (၁၉၉၈)

ဘာသာမန် / Mon

Mon / နောက်

Printed by

FORUM-ASIA

Translated by

HREIB

တင်သူတိသွာတ် ၅၃/၁၄၄ သဘင်သီက္ခနာနာ
ကုလသမဂ္ဂ၊ ဂိတုဒီဇြမ်း(၉) သွား (၁၉၉၈)

လိက်လလောင်တွေး သွက်ဂုံသျှင်ပတိန်မင်
မွဲဌးကပ်သွာသမ္မာ သစိတ်အခေါင်ဗျားးး ကုအ
ခေါင်အရာမို့ဟ်ဂမြိုင် လတူအခေါင်အရာ
ကုပွဲမဂိုင်ကေတ်ဝတ်တာလျို့၍ ပူရို့ဂမြိုင်၊
ဂကော်ဂမြိုင် ကော် ဂကော်ဗျိုင်မို့ဟ်ဂမြိုင်

လိက်လလောင်တွေး ဆင်စပ်ကို
ညားမင်မွဲအခေါင်အရာမို့ဟ်ဂမြိုင်

ဘာသာမန် / Mon

ISBN:

Copyright © 2010

Cover/Layout:

skinner+kluke

Translated by:

**Human Rights Education Institute of Burma
(HREIB)**

PO Box 485

Chiang Mai 50000

Thailand

www.hreib.com

Printed by:

**Asian Forum for Human Rights and Development
(FORUM-ASIA)**

12th Floor, Room 12-01

Times Square Building

246 Sukhumvit Road

Khlong Toei, Khlong Toei

Bangkok, 10110

Thailand

www.forum-asia.org

This book was written for the benefit of human rights defenders and may be quoted from or copied so long as the source and authors are acknowledged.

The Asian Forum for Human Rights and Development (FORUM-ASIA) and Human Rights Education Institute of Burma (HREIB) wishes to acknowledge the generous support and contribution of the following individual in the publication of this translation: **Aung Myo Min**

တင်တုပ်စိတ် သဘင်သီကြီနာနာ ၅၃/၁၄၄
(A/RES/၅၃/၁၄၄) ဂိတ္တမာတ် ၁၉၉၉

လိုက်လလောင်းအခေါင်အရာမြို့ဟ်ကမြိုင်၊
ကကော်ကမြိုင်၊ အဝဲလဖို့ပို့ပို့မြို့ဟ်ကမြိုင်
ကျော် ပွဲမကောတ်လျှိုင် သွက်ဂုံသွင်ပတိန်
ကျော် သွက်ဂုံစိန္တာ အခေါင်အရာမြို့ဟ် ကျော်
အခေါင်ဗျားသနိုင် ကိုနှင့်သွင်လတူရှုံးကပ်ကမြိုင်
သွဲလပ်သန္တာ

သဘင်သီကြီနာနာ

ပွဲမကလောင်ဗိုင်ပတိန် တင်ကိစ္စဖွေ့ကြွေ့ ပွဲမဒွေ့တ်ပက်
ရန်တံ့ စောင်ပွဲ့နှင့် လိုက်ပဋိသွားကုလသမဂ္ဂ သွက်ဂုံစိန္တာ
ဖွေ့ပွဲပတိန် အခေါင်အရာမြို့ဟ် ကျော် အခေါင်ဗျားသနိုင်
သွက်မြို့ဟ်မျုံအပွဲ့ကိုနှင့် လတူရှုံးကပ်အိုသန္တာ

ပွဲမကလောင်ပခိုင်ပတိုန် တင်ကိစ္စဖွေ့နှုန်း
ပရောင်ပတိတ်ဖြောတ်သမိုင် ကိုန်ချင်နာနာ ကော်
ပွဲမကလောင်ပခိုင်ပတိုန် တင်ကိစ္စဖွေ့နှုန်း မထဲ့ကို ပွဲမခုင်တဲ့
ဒွေ့တ်ပက် စောင်ပွေ့နှုန်အခေါင်အရာမို့ဟ်သအာင်
အပဲ့ကုလသမဂ္ဂ၊ ပဲ့အသေမဆောင်စပ် သွက်ကိုန်ချင်နာနာ
ရှုံးသော် ဒွေ့တ်ပက် အခေါင်အရာမို့ဟ် ကော်
အခေါင်ပွဲးဗော်သမိုင် အတိုင်တွဲးတော့ ၂၂၀၀ A (XXI)
လိုက်လလောင်တွဲး အခေါင်အရာမို့ဟ် ကော်
လိုက်ကသုက် ကိုန်ချင်နာနာ

ပွဲမကိုဖြောတ်ခရီးဟ် ဝတ်တာလျို့မဖြော်နက်
ကောန်းကော် နူးပို့စိုင်ကိုန်ချင်နာနာ မဒေးဖျို့က်ပပောင်
အလို့မူရိုက် ဟံ့သောင်မူး နက်းကော် သွက်ရွှေ့ဖွေ့နှုန်ပတိုန်
ပရောင်ရှုံးသော် အခေါင်အရာမို့ဟ် ကော်
အခေါင်ပွဲးဗော်သမိုင် ဟံ့မွဲကိုပရောင်ပါပါ ဂကူး၊ ဖျို့နှုန်၊
လိုင်၊ အရောင်၊ ဘာသာရှုံးသော်၊ ပရောင်ချင်ကွာန် (ဟံ့)
ဆောင်စပ်ကိုလညာတ်သအာင်၊ ပရောင်ကောန်းကော်
(ဟံ့) တမ်ရှုံးဟ်မို့ဟ်၊ ပရောင်ပိုင်ပြီးပိုန်အပ်၊ ပွဲမသူးဂ်ရွှေ့
(ဟံ့) တင်သမီးသအာင် ကော် ပွဲမကလောင်ပခိုင်ပတိုန်
တင်ကိစ္စဖွေ့နှုန်း ပရောင်ပံ့ပိုင်တော့ရောင်တွေ့င် ကိုန်ချင်နာနာ
သွက်ရွှေ့ဖျို့က်ပပောင်ဝတ်တာလျို့ အတိုင်လိုက်ပဋိညာဉ်

ပွဲမကိုပညာ အခန်ကဏ္ဍကိစ္စဖွေ့ လိုန်ပပိန်
ပရောင်ပကိုပရာပဲ လတူပရောင် ကျိန်ချင်နာနာ
ပံ့ပိတော့ရောင်တွေ့ပဲ ကျော် ဋ္ဌာဟ်မားကမ္မာနှိမ့်ဟ်ဂမြိုင်
ပွဲမပါလုပ်လား၏ဗြိုင်ကော်ဘမြိုင်၊ အခေါင်အရာမြို့ဟ်
ကျော် အခေါင်ဗြိုးဗေး သနိုင်မြို့ဟ်ဂမြိုင်။ သအာင်နှုန်ပွဲန်
ပွဲမကိုပညာ အခန်ကဏ္ဍကိစ္စဖွေ့ မထဲ့ကို
အခေါင်အရာဇာပ်ပိမြို့ဟ် သွက်ပရောင်ဆက်ဆော်ကိုညားဂမြိုင်၊
ပရောင်ပကိုပရာပဲ မံက်မံက်ဂတ်ဂတ်၊ ပွဲမသွေးတိဘုံး
သီတိဘုံး၊ ပွဲမဘပင့် ပရောင်ရိုကျိုတိဘုံး (ဟွာ)
ပရောင်ညားသွေးတိကိုနှုန်းပဲ ပွဲမကယာန်တားပဲ
သွက်ရွှေသွေးသွေးတိကို အခေါင်အုပ်စုပ်ညားကိုညား ကျော်
သွက်ရွှေကလိုရွှေ အခေါင်ကျော်နှိမ့်ဘွဲ့ကိုပောင်ပောင်
လျှောပရောင်ပိန်အြော် ကျော် တမ်ရှုဟ်သဘာဝ

ပွဲမရွှေသတိ ပရောင်လိုလု သွေးအခေါင်ဟွာရွှေ
ဟွာရွှေတိပက်ပရောင်စိဟ်လလမ် ကျော် ပရောင်ရိုကျို
ကျိန်ချင်နာနာ မပါလုပ်သို့မရွှေတိပက် အခေါင်အရာမြို့ဟ်
ကျော် အခေါင်ဗြိုးဗေးသနိုင်၊ ပရောင်ဆက်ဆော်
အကြောပရောင်စိဟ်လလမ် ကျော် ပရောင်ရိုကျို ကျိန်ချင်နာနာ
အခေါင်အရာမြို့ဟ် ကျော် အခေါင်ဗြိုးဗေးသနိုင်တံ့ရှု
မနှုံအရာမဆောင်စပ်ကို မြို့ဟ်အိုသို့၊ မပေါ်ပရားပတိတ်ဟွာရွှေ

မပဒေတိအကာအကွယ်၊ မဆက်စပ်မံငြုပ်ရောင်း
ကလောင်ဟန်ပို့ကြုံရောင် မနှစ်တဲ့ ပူးအရာစမံက်ရုပ်ရဲ
အခေါင်အရာရှု အခေါင်ဗျားစံးရှုမှုး ဟွံ့ပက်အကတိမွဲသာ်
မဒေါ်ရောင်တွေ့ပြုအာ ညံ့ငွေ့ဖွေ့မောင် နက်းအစီအစဉ်
ပွဲထောက်ကြိုက်ထောက်ရဲ။

ပွဲမကိုဖြေဟတ်ဓမ္မာဟ် ပရောင်ကေတ်တာလျို့၌ ကော်
တာလျို့၌အမိက သွက်ဂုံးစွဲအာ သွေ့ပတိန် အခေါင်အရာမွို့ဟ်
ကော် အခေါင်ဗျားစံးသိမ်း မဆက်စပ်မံငြုပ်ကိုကိုနှင့်သွင်း

ပွဲမသွားသမ္မာ အခေါင်အရာမွို့ဟ် ကော် ပရောင်ကေတ်တာလျို့၌
မွို့ဟ်၊ ကကော် သွက်ဂုံးရှို့ပင် ကိုဖြေဟတ် ကော်
ရှို့သွေ့ဖွေ့တ်ပက် သွက်ပဟုသုတေ ဆောင်စပ်ကို
အခေါင်အရာမွို့ဟ် ကော် အခေါင်ဗျားစံးသိမ်း မျုံအပူးကိုနှင့်သွင်း
ကိုနှင့်သွင်းနာနာတံ့ ဂုံးလှုင်တို့နဲ့

လိုက်လလောင်းတွေး ဆောင်စပ်ကို
ညားမင်းမွဲအခေါင်အရာမွို့ဟ်ကိုမြှင့်

ပူး(သဇ္ဇဇ)သွာ်း၊ ဂိတုဒီဖြေမှု့ဘ(ဇ)ရှု မမံက်ထွေးစီပျေးလင်
နှုသဘင်သီကိုနာနာ ကုလသမဂ္ဂရဲ။

ပိုဒ်(၁)

ဣပ်ပို့ဟိုစုံ သရိုင်အခေါင်ဗျားမေး ကော်
အခေါင်အရာဖို့ဟ်ဂူးမြင်တံ့ရှု အဆင်ကိုနဲ့ချင်ကို
အဆင်ကိုနဲ့ချင်ဂူးမြင်(နာနာ)ကို အခေါင်သွက်စုံရောင်တွင်သွင်
ပတိန်၊ အခေါင်မင်မွဲ ကော် အခေါင်စုံခြင်စသိုင်ဖူးက်က် ပောင်းရှု
နကိုယူရှိမဲ့ကိုယ်၊ ပံ့ပေါ်တော့ကိုညားဂူးမြင်ကိုယ် အံ့စုံမှန်ဘုံးဘုံးရှု။

ပိုဒ်(၂)

(၁) ဣပ်အလိုအသီစုံ သွက်စုံမင်မွဲ၊ သွင်ပတိန်၊
ရောင်တွင်ဓမ္မက်ရုပ်ရ သရိုင်အခေါင်ဗျားမေး ကော်
အခေါင်အရာဖို့ဟ်ဂူးမြင်ရှု ဝတ်တာလျှိုင်နှံရ။ ဟိုတ်သော်စုံတဲ့
ပုံပရောင်မြို့ဟ်၊ ပရောင်ပို့နှုန်းခြပ်၊ ပရောင်ချင်ကွာန် ကော်
ပုံပရောင်တွေဟ်ဂူးမြင်တံ့ရှု အဆင်နှံရှိက်ယင်အကော့အရာ
သွက်စုံမ်းကျင်ရှု အံ့ရောင်တွင်သွာတ် သွာတ်ကိုရ။
အလိုအသီစုံ ဣပ်ညားမျိုးသွင်အပိုအကာကိုနဲ့ချင်တံ့သို့ဖြစ်
အိုတ် နက်ယူရှိကိုယ်၊ နက်ယူပံ့ပေါ် ကော်ကိုယ် သွက်စုံခြင်စသိုင်
အခေါင်အရာဖို့ဟ် ကော် သရိုင်အခေါင်ဗျားမေး
ချိုက်က်ပောင်ပောင်မှန်ရှု အံ့ရောင် တွင်မင်မွဲ
နက်သွာတ်ညာပဒေရ။

(၂) ဣပ်အလိုအသီစုံ သွက်ခုံခြင်လျှိုင် အခေါင်အရာမြို့ဟ်
ကော် အခေါင်ဗျားဗျာန်ထွေးလပ် ပူးကြီးလိုက်
လလောင်တွေးလျှို့ဟ်မာန်ရှု နံပိုက်ကိုပွဲမဖန်ပုံးကိုသွားရှု
ပွဲမအုပ်ရပ်ကော်ကာ ကော် အဆံ့ပါးကမ္မာန်
တွေးဟ်ကမြိုင်တံ့ရှု အေးရောင်တွေ့သွားတ်ကိုရာ။

ပိုဒ်(၃)

သွားရောင်ဥပဒေအပူကြိန်ချင်ဂမြိုင်စုံ အေးကိုတ်ညီကိုတင်နှင်
မပါလျပ်မံမြင် ပူးလိုက်ပဋိဌာက် ကုလသမဂ္ဂရ။ သွားနှုန်းပြန်
အခေါင်အရာမြို့ဟ် ကော် သနိုင်အခေါင်ဗျားဗျာန်
ဆောင်စပ်ကိုဝတ်တာလျှိုင် ကြိန်ချင်တွေးဟ်က မြိုင်ငံလောင်
အေးကိုတ်ညီကို အခေါင်အရာမြို့ဟ် ကော် သနိုင်အခေါင်ဗျားဗျာန်
ယင်ကြိန်ချင်စုံရ။ ယင်သွားရောင်ဥပဒေကမြိုင်ငံ သွက်ခုံခြင်စသိုင်
ကော် သွက်ခုံခြင်စပ်က်ရပ်ရ အခေါင်အရာမြို့ဟ်
ကုသနိုင်အခေါင်ဗျားဗျာန် ဂမြိုင်မာန်ရှု အေးအုံသနိုင်ဆောင်စပ်ကို
ခံသွားရောင်ဥပဒေ ပူးကြိန်ချင်စုံရောင်။ ပူးခံမံက်ရပ်ရ
အခေါင်အရာမြို့ဟ် ကော် သနိုင်အခေါင်ဗျားဗျာန်ထွေးလပ်
ပူးလိုက်လလောင်တွေးလျှို့ဟ်ရှုမှူး ယင်သွားရောင်ဥပဒေကမြိုင်
သွက်ခုံ သွေ့တိုန်၊ သွက်ခုံမင်မွဲ ကော် သွက်ခုံစိုပ်တရာမာန်ရှု
နက်အလိုအသီမြဲ အေးရောင်တွေ့ ကိုကမ္မာန်ခါန်ဂတာရာ။

ပိုဒ်(၄)

လိုက်လလောင်တွေးလျှပ်ကံရွှေ နက္ခိတင်ရန်တဲ့
သုင်တော့ဟွာပွဲစ် ဟွာစ်ဘုံး (၈။) အစိအစားမံင်
တင်နင်မပါလုပ် ပွဲလိုက်ပနို့ဥာက် ကုလသမဂ္ဂ (၈။)
ထိုင်အပ်ပိုင်ခြာ လိုက်လလောင်တွေး အခေါင်အ
ရာမို့ဟ်ကိုနှင့်သူင်းမြှိုင်၊ လိုက်ကသုက်အခေါင်အရာမို့ဟ်ကို
နှင့်သူင်းမြှိုင်၊ လိုက်ကသုက်ဆောင် စပ်ကို အခေါင်အရာမို့ဟ်
ကိုနှင့်သူင်းမြှိုင်များ သုင်တော့ဟွာရွှေရွှေ။

ပိုဒ်(၅)

ဗျာပို့ဟ်ရွှေ သွေက်ရွှေမင်္ဂား ကော် သွေက်ရွှေသွေ့င်ပတိန်အင်
ခါင်အရာမို့ဟ် ကုသိုလ်အခေါင်ပွဲးးမာန်ရှု ပွဲကဆံင်
ကိုနှင့်သူင်းမြှိုင်၊ ကဆံင်ကိုနှင့်သူင်းမြှိုင်ကိုရှု နက္ခိပူရှုကို၊
နပံ့ပိုင်တော့ကိုညားကမြှိုင်ကို၍

(က) အခေါင်ဆို့ကဗျာ ကော်ခရီ ပွဲမစို့ဟ်သို့ဟ်။

(ခ) အခေါင်ပါလုပ်ချို့အရာင်၊ ကော်
အခေါင်အက်ပွဲန်ကော်ကိုမြှိုင်၊
ကော်အလှို့အသီဟွာသွေ့င်းမြှိုင်။

(က) အခေါင်ဆက်စွဲဗုံးကို ဂကော်ဒက်ပ္ပန်လပ်ဆင်စပ်ကု ဂကော်အလိုအသီးမြှုပ်နည်း၊ ဂကော်အလိုအသီးမြှုပ်နည်း ဟွာသေင်ကမြှုပ်နည်းရ။

ပိုမို(၆)

ဣပ်မို့ဟိုင့် နက်ပူရိမှုကိုနှင့် ပံုကော်ကုညားကမြှုပ်နည်းကိုနှင့်

(က) ပရိုင်ဆင်စပ်ကု အခေါင်အရာမို့ဟိုင်ကမြှုပ်နည်း ကျော် သစိတ်အခေါင်ဗျားစီးကမြှုပ်နည်းတံ့တို့ အခေါင်ရွှေ့တို့၊ အခေါင်ရွှေ့ကြော် အခေါင်ခွင့်တဲ့ရိုင်အော်နှုန်းရ။ ယင်အခေါင်ဗျားစီး ကုအခေါင်အရာမို့ဟိုင်ကမြှုပ်နည်းတံ့တို့ သို့လိုအပ်က ပိုက်မံင် ပူးအုပ်စုပ်ကောပကဲ့၊ ပရောင်သွေ့သွေ့သွေ့သွေ့ ကျော် ပင် ရင်ခွံသွေ့သွေ့သွေ့သွေ့အော်နှုန်းရှင်တံ့တို့ အခေါင် တိုကေတ် မာန်နှုန်းရ။

(ခ) ပိုစမ်က်ထွေးလပ် အခေါင်အရာမို့ဟိုင် ဆင်စပ်ကု ပူးလိုက်ကသုက် ကိုနှုန်းရှင်တွေဟ်သွေ့သွေ့ကမြှုပ်နည်းကို၊ လညားတောင်စပ် ကုသစိတ်အခေါင်ဗျားစီးကမြှုပ်နည်း၊ တင်နှင်ပရိုင်ကမြှုပ်နည်း ကျော် ပဟုသုတေဂမြှုပ်နည်းတံ့တို့ အခေါင် တက်ပတိတ်၊ အခေါင်ပတိနှုန်းထွေး၊ အခေါင်တရား ဗွဲမ သွေးဖွေးနှုန်းရ။

(က) နက်ခေါ်သွာ်ဥပဒေကိုဖြူ၊ နက်ဘဝနတဲ့ကိုဖြူ၊
ဆင်စပ်ကို သမိုင်အခေါင်ဗျားးး ကော် အခေါင်အရာ
မိုဟ်ဂမြိုင်တံ့ရှု အခေါင်ကတ်လူတ်၊ အခေါင်ချပ်စရီ ကော်
အခေါင်ရပ်စပ်ရောင်တွေ့ နက်လညာတ် ကုံးမြိုင်နံ့ရှု၊
တဲ့ပွန် နက်နဲ့က ထောက်ကြိုက်တွေဟ်ဂမြိုင် ညံ့ငါးမိုဟ်ဂမြိုင်အာ
ရှိခံလုပ်ရှုလောင် အခေါင်ကျောန်နံ့ရှု။

ပိုဒ်(ဂ)

ဣပ်မိုဟ်ခံ နက်ညားမွဲကိုဖြူ၊ ပံ့ပိုးတော်ကိုညားဂမြိုင်ကိုဖြူ၊
အခေါင်ဖန်ပန့်၊ အခေါင်ချပ်စရီ လညာတ်တွေ့၊
မူဝါဒတွေ့ ဆင်စပ်ကို အခေါင်အရာမိုဟ်ဂမြိုင်နံ့တဲ့
ညားတွေဟ်ညံ့ငွေ့ခုင်တဲ့ ယင်လညာတ်ဂမြိုင်ရှု အခေါင်
ပုံးကို ကိုဖြေဟာတ်နံ့ရှု။

ပိုဒ်(ဂ)

(ဂ) ဣပ်မိုဟ်ခံ ညားမွဲကိုဖြူ၊ ပံ့ပိုးကော်ကိုညားဂမြိုင်ကိုဖြူ၊ ဟွံမွဲကို
ပွားမပြုခြားချို့ချက် အပွဲကိုအလိုအသီညားတံ့တဲ့ ပွဲကိစ္စပရောင်ညား
ချင်ကွာန်ဂမြိုင်ရှုလောင် အခေါင်ပါလုပ် ဖျူက်က်ပောင်ပောင်နံ့ရှု။

(၂) ပုံအခေါင်အရာမြို့ဟန် ညားမွဲကိုဖြုတ်
ပံုတော်ကုံညားကမြိုင်ကုံနှင့် ပွုမပါဝါကုံကသပ် ဆောင်စပ်ကု
ပရောင်ညားချင်ကွာန်ကမြိုင်ရှိ အခေါင်ပတိနှင့်ထွေးကုံ
ဌာနအလိုအသီဂိုင်၊ ကော် ကော်ကမြိုင်တံ့ခွဲရှိ
ပတိနှင့် ထွေးသို့ရှုံးရန်တွေ့ကမ္မာန်ကော်ကမြိုင်
သွက်ရွှေတံ့တက်ခိုဟန်တိနှင့် မအိုရ၏ သွာ်နှင့်ပွန် သွက်ရွှေတံ့သတိ
လညာတ်ပလာပ်ပထဲတာနွာ သို့လိုက်နှင့် အပွဲကုံ
ပရောင်သွွေ့တံ့သွေ့၊ ပရောင်မင်မွဲ ကော် ပရောင်တံ့တက်
သို့ရှိ အခေါင်ဗွားကုံ အခေါင်အရာမြို့ဟန်ကမြိုင်တံ့ရှိ
ရန်တွေ့လပ်ရ။

ပိုဒ်(၉)

(၁) ကာလဓမ်ကိုရပ်ရ အခေါင်အရာမြို့ဟန်ကမြိုင် ကော်
သို့ရှိ အခေါင်ဗွားကုံ မပါလုပ်သို့ကုံကုံ ပရောင်မင်မွဲ
တံ့တက်သွင်ပတိနှင့် အခေါင်အရာမြို့ဟန် အတိုင်ပတိနှင့်ထွေးလပ်
ပွဲလိုက်လလောင်ဗြားကံရှုံးမြို့ဟန်ရွှေး ညားမွဲကိုဖြုတ်
ပံုကော်ကုံ ညားကမြိုင်ကုံနှင့် ဒေါ်မြို့ဟန် အောင်မှုး
အခေါင်ရွှေးခွင်စသိုင် နှုဟန်မားအောင်ရိုလပ်ကုံ အခေါင်စိုးနွား
နှုအကားအရာ အောင်မြို့ဟန် အောင်ရွှေးခွင်နှုန်းရှိ။

(၂) ဣပ်ညားအေးဒုင်ဖံက်ပက် အခေါင်အရာမို့ဟ်ဂမြိုင်စွာ
နကိုအရှိအပင် ပုဂ္ဂိုလ်မွဲနှင့် ညားလျိုင်စွားကော်
နံကိုသွာ်ဥပဒေကို၌ အခေါင်တောင်ကဗုတ်နံရ။
ကဗုတ်တောင်လပ်စွာ မွှေးစိုစတ်ပွဲမပြုဟ် ကတမှုက်ကော်
မွဲကို အဓိုသူတ်သွာ်တ်သွာ် နကိုဗျားဗျား ကု ဟွဲပက်မှုက်၊
ကော်နံကိုအခေါင်အာဏာ ပုမထောက် ကိုအေးကျောန်
(၁) ကတမှုက် ညားလျိုင်အရှိ ကော်ဒက်ပတန်လပ်
နကိုသွာ်ဥပဒေတော်၏ရဪ ပုဂ္ဂိုလ်မွဲမွဲစွာ ယပ်ရအေးဒုင်ဖံက်ပက်
အခေါင်အရာ ဗျားဗျားစေးသူးမှုး သွေက်ဂုံးဂုံးနှင်စသိုင်
ဋ္ဌဟ်မားအေးဒုင်ဂို့ ယင်ကော်စွာ မွှေးဖျော် သူတ်သွာ်
(ဖျော်အမိုင်) နကိုစော်ဘုံရ။ အတိုင်သူတ်သွာ်တို့
ပရောင်လနဲလဇဟွဲမွဲသာ် မွှေးရောင် တွေ့ဆောင်မွှုဟ်ရ။

(၃) အတိုင်သာ်ဂုံးကို ဣပ်မို့ဟ်စွာ ညားမွဲကို၌၊
ပံုကော်ကိုညားဂမြိုင်ကို၌

(က) ညားတာလျိုင်အလိုအသီဂမြိုင် ကျော်
ဌာနအလိုအသီတံ့ ဖံက်ပက်လပ် တင်ရောင်တွေ့ ကျော်
မူဝါဒ လတူသနိုင်အခေါင်ဗျားစေး ကုအခေါင်အရာမို့ဟ်တံ့
နကိုနဲ့ ပတိနှစ်ထွေးလိုက်နှင့် (၁) နကိုနဲ့
ထောက်ကြိုက်တွေ့ဟ်ဂမြိုင်နှင့် အခေါင်ပတိနှစ်ထွေးကို
ညားပိုင်ပြီအရှိ ဆောင်စပ်ကိုအခေါင် ပရောင်သူတ်

သွာတ်သွာ်အပဲချင်၊ ပရောင်သွာ်ညပဒေ ကော်
ပရောင်အပ်စပ်ကောပကဲ (ပါ) ညားမျိုးအထိ အက်ပတန်လပ်
နက်သွာတ်ကိန်ချင်ဂျိုင်တံ့ခွဲ။ ယင်ညားမျိုးအထိဂျိုင်တံ့ခွဲ
တင်ပတိန်ထွေးလပ်ဂျိုင်တံ့ခွဲ ပရောင်လှဲလာဟွဲမွဲသိ
အေးရောင်တွေ့ကိုရှိ။

- (ခ) ဆင်စပ်ကို ဖွံ့ဖြိုးရောင်သွာတ်သွာတ်လပ်
နက်နဲ့ကဲကိန်ချင်သွာ်ဂျိုင် ကုသွာ်ညပဒေကိန်ချင်
ဂျိုင်တဲ့ သွေက်ရွှေစံက်လညာတ်အကုအပိုင်ဂျိုင်က
အခေါင်တိန်စိုပ် ပရောင်သွာတ်သွာတ်ပွဲညားချင်ကွာန်
မိုင်ညာတ်၊ ပရောင်သွာတ်သွာတ်သွာ် အဆံ့ဖံ့ဖံ့ဂျိုင်
ကော် ရှင်သွာ်စံဂျိုင် အေးနွဲ။
- (ဂ) ပုံကိုမင်မွှာအခေါင်အရာမိုးဟ် ကုသိမ်းစံအခေါင်ပွူးစီးမျိုင်နှင့်
အခေါင်ဖန်ဖက်စီးနှင့် အခေါင်ကိုရှိပိုင်
ထံက်ပင်ကသပ်ညာက် ထောက်ကြောက်ဂျိုင် ကော်
အထံက်အပင်သွာ်ညပဒေ ဗျိုက်ပောင်ကို ဘုံဒကော်
ဂျိုင်တာအေး အေးနွဲ။
- (ဃ) အတိုင်နဲ့ကဲလိုက်ကသုက် ကိန်ချင်သွာ်စံ
ထောက်ကြောက်ဂျိုင်တဲ့ ဇွာပ်မိုးဟ်ရွှေ့မိုးဟ်မွှာကိုဖို့
ပင်ကော်ကို ညားမျိုင်ကိုဖို့ အခေါင် ကောတ်အဆက်၊

အခေါင်ဆက်ဆော်ကို ကကော်ကိုနှင့်သွားမန္တရောင်
တွင်ကမွှာနဲ့တွေ့ပေါ်မာန် (၈) ဖွဲ့အပြော်မာန်တဲ့
ဟွံမွဲကိုပြောရင်တာဘွာရ။ ဆောင်စပ်ကိုပျော်ရှုပောရ သနိုင်အ
ခေါင်ပွဲးဗျာအရာမှိုပ်ပို့င်တဲ့ အခေါင်ဒုင်တဲ့
ပရောင်ဆက်ဖွေ့ကမြိုင် ကော် အခေါင်ကူ ချပ်ပါပီနှံရ။

(၅) အလိုအသီကိုနှင့် ဣပ်အကားအရာ
အေးဒုင်ဖံက်ပက် သနိုင်အခေါင်ပွဲးဗျာအရာမှို့င်
အရာမှိုပ်ကတိုက် အပွဲ့ဒေသ အပိုအာဏာကိုနှင့်ရကုမ္မား
ဟွံပက်စမွဲလွှာ (ဟွံပက်မှုက်) တဲ့ ပွဲမထိစွဲတွဲမပြုပ် (၈)
သွောက်ရွှေ့ကော်နှင့်သွောက်ရွှေ့တွဲတွဲ အေးကိုတင်ခုင်လိုပ်။

ပိုဒ်(၁၀)

အခေါင်အရာမှိုပ် ကော် သနိုင်အခေါင်ပွဲးဗျာအရာမှို့င်
စီပျားစမ်းကိုတွေ့လဲနဲ့ကိုသွော်ညောင် ဖွဲ့အပြော်ရှုပော် (၈) ဟွံရွှေ့စီပျားစ
မ်းကိုတွေ့လဲ နကိုသွော်ညောင် ဖွဲ့နှံပို့က်အေးစီပျားတံ့ရှုံး
ညားပူရှိလို့မွဲမှ ဖံက်ပက်ပောင်ဟွံရွှေ့။ ဟိုတဲ့နှုပ်ပါတား ပွဲမ စကား
သွောက်ရွှေ့ဖံက်ပက်ပောင်ရှိတဲ့ ညားလို့မွဲမှ အေးဒုင်ကိုခုံပ်ဒက် ကော်
ပွဲမအေးဒုင်ကလောင်ပလန် ဟွံရွှေ့ရ။

ပိုဒ်(၁၁)

ဇူပ်မိုးဟုရွှေ့တဲ့ ညားမွဲကိုဖို့၊ ပံုကော်ကိုညားကမြိုင်ကိုဖို့
အခေါင်ကျောန်ကမ္မာန် ကယ်လုပ်သူဝေရကု
ပွဲစေရန်ရှု။ ဟိုတ်နူကိုကမ္မာန်အကုတဲ့
အကဲအရာလုက်စက်(ထိနိုက်)အေးကိုရန်သိကွာညားကမြိုင်၊
အခေါင်အရာ ကော် သစိတ်အခေါင်ဗျားစေးတံန်းမှုး
ယင်ညားကမြိုင်တံရွှေ့ မအေးရှုံးသော်အခေါင်ဗျားစေး ကော်
ယင်အခေါင်အရာကမြိုင်တံရှု။ ပရောင်ယိုက်ရွှောင်
တာလျှိုင်အကုရွှေ့ အေးကိုတ်ညီကို ဒွေးတ်ဝတ်ပိုပြင်ကမ္မာန်
ကဆံုံကိုနှင့်အကုကို၊ ကဆံုံပိုပွဲကမ္မာန်
ဆင်စပ်ကို ကိုနှင့်နာနာကမြိုင်ရ။

ပိုဒ်(၁၂)

(၁) ဇူပ်မိုးဟုရွှေ့တဲ့ ညားမွဲကိုဖို့၊ ပံုကော်ကိုညားကမြိုင်ကိုဖို့၊
ပွဲမံက်ပက် သစိတ်အခေါင်ဗျားစေး ကော် အခေါင်အ
ရာမိုးဟုကမြိုင်တံရှု အခေါင်ပါလုပ် ပွဲပရောင်ခီးရာင်
အစိုးစိုးဟုဟု~~ဘြေး~~ဟုဟုနှုန်းရှု။

- (၂) ညားမွဲကိုဖို့ ပံုကော်ကိုညားကမြှုပ်ကိုဖို့
 ဟိုတိန္ဒရုန်ဖီသုတေသန အခေါင်အရာမပါလုပ် ပူးလိုက်လ
 လောင်တြေးလျှော်ကံးကမြှုပ်၊ ပွဲစံတဲ့ ပရောင်ပကိုပရာပ်
 လတူညားမွဲမွဲကမြှုပ်၊ ပရောင်ဘပင်ကမြှုပ်၊ ပရောင်က
 လောင်ပလန် တပ်တပ်ကိုဖို့၊ အလိန်အလဲကိုဖို့
 ပွဲမသူ့ချိုက်ပါခြားကမြှုပ်၊ ပွဲမကိုအြောတ်ဓရိဟ်ကမြှုပ် ကော်
 နကိုပီပြင်တွေဟ်ကမြှုပ် ညံ့ငွေ့ဆုံးကျောန် ဟွာမွဲကိုပွဲစံတဲ့
 အလိုအသီကိုနှင့် နံ့ပိုက်အေးရောင်တွေပိုင်ကို ပရောင်မင်မွဲ
 လတူဗြာပ်ညားချင်ကွာန် ကမြှုပ်ရ။
- (၃) ပွဲမပရောင်ပကိုပရာပ် သွက်ဂွဲလိုလုက်လုက်စက်အေး
 လတူအခေါင်ဂွဲအင်စသိုင် အခေါင်အရာမိုဟ် ကော်
 သနိုင်အခေါင်ဗျားစေးကမြှုပ် နကိုမိုဟ်ပူရိမွဲ (ဟွာသော်)
 ဂကော်ကမြှုပ်၊ ပွဲမဟွာပါလုပ် ပူးကိုပရောင်အလိုအသီတံ့
 ဖက်ပက် အခေါင်အရာမိုဟ်ကမြှုပ် နကိုမိုဟ်ပူရိမွဲကိုဖို့၊
 ပံုကော်ကိုညားကမြှုပ်ကိုဖို့ ပွဲမအစိုးဝေး ပရောင်ချီအရာင်
 ကော် ရောင်တွေပိုင်နကိုတင်ရန်တဲ့ စွဲမမိုဟ်သြို့ဟ် (ဟွာသော်)
 ပရောင်ပတိုက်ပလိုတံ့ အေးမင်မွဲ နကိုသွာ်ဥပဒေကိုနှင့်ချင်
 ချိုက်က်ပောင်ပောင်ရ။

ပိုဒ်(၁၃)

ဣာပ်မိုဟ်စွဲ ညားမွဲကိုဖို့၊ ပံုကော်ကိုညားကမျိုင်ကိုဖို့၊
အတိုင်လိုက်လလောင်တွေး ပိုဒ်(၃)ကံစွဲ ရန်တွဲ သွက်စွဲမင်မွဲ
ကော် သွေ့ပတိန်အခေါင်အရာမိုဟ်ကို သမိုင်အခေါင်ပွဲးစွဲတွဲ
အခေါင်အတော်ပိုင်၊ ခုံင်တဲ့၊ သုင်စောတမ်ရှိဟ် နက်နဲ့ကဲ
ပွဲမမိုဟ်**သို့**ဟ်နဲ့ရဲ့။

ပိုဒ်(၁၄)

(၁) အလိုအသီကိုနဲ့ချင်စွဲ သွက်ကောနချင်ကွာန်စွဲ့ခြင်
သွင်တို့ဘုံးအပ်ရပ် အရိုအကာတံ ဂုံကိုဟ်ကေတ်
အခေါင်အရာ ကောနကိုနဲ့ချင်၊ ပရောင်ချင်ကွာန်၊
ပရောင်ပိုန်ခြပ်၊ ပရောင်မိုဟ် ကော် ပရောင်ယောနသွာ်
ဖြော်ဟ်နက်နက်မာန်ဂုံ နက်အလိုအသီမွဲ
မဒေးကေတ်ကိုတာလျို့ခြင် ပွဲမကျောန်ပန့် သွေ့ဗောင်ဥပဒေ၊
ပရောင် သွေ့တ်သွာတ်သွေ့ဗောင်၊ ပရောင်အပ်ရပ်ကောင်ကဲ
ကော် ပရောင်ရောင်တွေ့ခြင် မထောက်ကြောက်အရာ တွဲဟ်ဂ
မြိုင်တံ မဖုံးရဲ့။

(J) ရောင်တူးပြုကျောန်ပန် သို့ခံမှုး-----

(က) သွောပဒေကိန်ချင်စွဲပါ၏၊ စောန်စွဲပါ၏
ကျော်လိုက်ကသုက်အခေါင်အရာမျိုးပါ၏ ဆင်စပ်ကို
ကိန်ချင်တွေပါ၏မြှင့်တံ့ရှု ပွုမြတ်ပတိတ် သွောပသွောလူလူများ
ကျော်သွောကိုရွေ့ရောင်တွေပါ၏ ညံ့ရွေ့စိပ်အကြာ မျိုးပါ၏မြှင့်။

(၉) ဌာနပရောင်ရုံင်စံင်ကောပကဲ မအကိုပတန်လည်
နကိုလိုက်ကသုက် အခေါင်အရာဖို့ဟု ကျိန်ချင်သွားင်ကြိုင်တံ့ရှု
လိုက်ခွင့်စီရောင်လျှင်ဘူး၊ အလိုအသိထွက်လပ်စွဲတဲ့ကမြိုင်၊
စွဲတ်သမ္မာ တင်သရောပသီကျို့မြိုင် ကော်၊
သို့လိုက်ခွင့်စီရောင်ပစ္စခ် ပတိတ်နှယ်ဌာနကြိုင်ကို၊
လိုက်စံင်လိုက်ကွဲပ် နှုံးပွဲအခေါင်အရာဖို့ဟု
ကျိန်ချင်သွားင်ကြိုင်တံ့ရှု ပွဲမတုပ်သွား
သွားက်ဂုံတိသိုက် မြိုက်ပောင်ပောင်မာန်။

(က) ပုဂ္ဂိုလ်တိသို့အဖိုအကာ ကိုနှင့်ကော်သို့ဖြစ်တဲ့
သွက်စွဲမင်္ဂလာသွင်ပတိန် သိမ်းအခေါင်ပွဲးစံ
ကုအခေါင်အရာမျိုးဟောမျိုးင်း ဒေါ်မင်္ဂလာမင်္ဂလာရွှေင်း
နဲ့ ကပ်မယူန်အခေါင်အရာမျိုးဟောမျိုး (ပုံးသော်) အကိုပတန်က
ကားကိုနှင့်တွေ့ဟန်မျိုးင် ကော် သွက်စွဲတော်ဝိုက်တိန်ကို ပို့ဆိုက်
ပွဲမကိုတင်ဒ် လို့င် ကော် ပွဲမကိုထံကိုပင်မျိုးင် ဒေါ်ရောင်တွေ့ကိုရှာ။

ပိုဒ်(၁၅)

အလိုအသီကိုနဲ့ချင်ရုံ အခေါင်အရာမွှဲဟု
ကုသစိုင်အခေါင်ဗျားစီးကမြိုင်တံ့ရုံ သွက်ရုံဖော်နှင့်
ပုံဌာ်အဆင်ပ ညာတံ့မာန်ရုံ မျှုံကိုတာလျှိုင်ရှိပင်ကိုတဲ့
ပုံဌာ်အစီအရန်တန်ဖော်နှင့် တွေပညာသွောပေါ်ပဒေကမြိုင်၊
သွေးခါပ ရောင်သွောပ်ပေါ်မြိုင်၊ သွေးခါအပ်ပွာန် ကော်
ညားလျှိုင်ဆက်ဆော် ညားချင်ကွာန်တံ့ရုံ သွက်ရှုံသာ
အခေါင်အ ရာမွှဲဟုကမြိုင် ရုံပါလုပ်ရုံ အေးရောင်တွေ့င်ကို
ချိုတ်တိပို့တ်တ်ရ။

ပိုဒ်(၁၆)

မွှဲဟုပူရိမွဲ၊ ဂကော်အလိုအသီဟုသောင်ကမြိုင်
ကော် ဂကော်အရာဆောင်စပ်ကိုကမြိုင်တံ့ရုံ
လညာတ်ဆောင် စပ်ကို သစိုင်အခေါင်ဗျားစီးကမြိုင်
ကုအခေါင်အရာမွှဲဟုကမြိုင်တံ့ သွက်ရုံပရားထွာန်အာ
အကြာညားချင် ကွာန်ကမြိုင်ရုံ စထုန်ပုံဌာ်ပရောင်ကမ္မာန်
အစီအရန်ကိုပညာကမြိုင်၊ တန်ဖော်ကမြိုင်၊
သုတေသနကမြိုင် တံ့ရုံကို ပုံဌာ်ကော်နှင့်ပရောင်ဆာန်ကိုန်၊
ပရောင်စို့ဟုလလံ၊ ပုံမှုကိုစို့တိရိုင်အောင်အုင် ကော်

ပရောင်ကျိုလှုပ်ခွင့် အကြောကော်သာသာကမြိုင်၊
ပရောင်ကူးကမြိုင်ကျို ကျိုနဲ့ချင်ကမြိုင်ကျိုဂု ပါလုပ်မံုံ
ပုံအခန်းကိစ္စဖွေ့နှင့် မနှုတဲ့ ဓမ္မကိုမံုံရကမွှာန်
အပုံကျိုညားချင်ကွာန်၊ ဗိုပ္ပါကော်မို့ဟ်တံုံ
မွှေ့ကျိုဝင်အတိက်ကမြိုင် တွဲဟ်ခြာမံုံရောင်ဂု
ဒေါ်သတိလျှို့နှုန်း။

ပိုဒ်(၁၇)

ဣပ်မိုဟ်ဂု ညားမွဲကျိုဒ်၊ ပံုကော်ကျိုညားကမြိုင်ကျိုဒ်၊
ပုံကျိုသုံးစော်အခေါင်ဗျားစော်မြိုင် ကော်
အခေါင် အရာမိုဟ် စွဲ့နှုံးလာ်
ပုံလိုက်လလောင်တွေးလျှိုဟ်ကံုံး ရန်တံုံသွက်ဂုံးဂုံးကျို၊
သွက်တင်နွှဲ့ပိုက်ဂုံးစွဲတ်သမ္မား ပွဲမရော်သော်
အခေါင်အရာညားကမြိုင် ကော် အခေါင်ဗျားစော်တဲ့
အနိုင်ကာလသွာ်သွာ်တ် သွာ်ပေဇ္ဇာ်
ကိုတ်ညီကို နဲ့ကျိုနဲ့ချင်တွဲဟ်ကမြိုင်
သွက်ဂုံးသာယာဖွေ့နော်မော် ပုံသွာ်တ်ဒီမင်ကရော်၊
ဂုံးတ်ဓာတ်၊ ဓာရီတွေ့၊ ပရောင်ရိုက္ခိုချင်ကွာန်တံုံမှုံး
ပွဲမသုံးစော်အခေါင်အရာကံုံး ပိုင်ခြာမာန်ရဲ။

ပိုဒ်(၁၈)

(၁) ဇူပ်မိုဟ်တဲ့ အစောန်စရဲ့ ဘုဒ္ဓကောင်ကျေးမှုပိုင်း
သွက်ရွှေဖျူက်ပပေါင်ကို ပို့ပွဲကော်မိုဟ် ပွဲမပူးစံး
ကော် အခေါင်ဒုင်ဂိုင်ကောတ် ဝတ်တာလီးပိုင်ကမြိုင်
အပဲပွဲပွဲကော်မိုဟ် နံ့ရ။

(၂) မိုဟ်ပူရိမွဲ၊ ကော်မိုင်၊ ကော်ဌာနကိုယ် ကော်
ကော်အလိုအသီဟံံသောင်ကမြိုင်တံ့ရွှေ သွက်ရွှေ
မွှေ့မပိုင်ကရော့၊ သွက်ရွှေရောင်တွေ့ငွေ့သွေ့ပတိန် အခေါင်အရာမိုဟ်
ကုသနိုင်အခေါင်ဗျားစံးကမြိုင် ကော် သွက်ရွှေ ရောင်တွေ့ငွေ့သွေ့ပတိန်
နဲ့ရောင်တွေ့ငွေ့ကမြိုင် ကုကော်မွှေ့မပိုင်ကရော့မိုဟ်ကမြိုင်တံ့က
ပါလုပ်မံးပွဲအခန်းကိစ္စ ဖွေ့တဲ့ တာလီးပိုင်လေပ်နံ့ရ။

(၃) မိုဟ်ပူရိမွဲ၊ ကော်မိုင်၊ ကော်ဌာနကိုယ် ကော်
ကော်အလိုအသီဟံံသောင်ကမြိုင်တံ့ရွှေ အခေါင်ဗျားစံး
ကမြိုင် ကုအခေါင်အရာကမြိုင် စွာနှစ်းလပ်
မွှေ့လိုက်လလောင်တွေးအခေါင်အရာမိုဟ်၊ လိုက်ကသုက်အ
ခေါင်အရာမိုဟ် တွေ့ပိုင်းမှု သွက်ရွှေတံ့တက်တိုန်
အစံ့ကိုန်ချင်ကမြိုင် ကုပရောင်ဘဝမိုဟ်ရွှေလျှေးတွေးတိုန်
မာန်ရှိ သွက်ရွှေပါလုပ်ကာနှစ်ကျောန်နွဲတောက်ကြိုက်ရှိ
ပါလုပ်မံးပွဲအခန်းကိစ္စဖွေ့တဲ့ တာလီးပိုင်လေပ်နံ့ရ။

ပိုဒ်(၁၉)

နကိုမိုဟ်မွဲကို၊ ဂကော်ကို ကော် နှိမ်ပါ။ဂကော်မိုဟ်
မွဲအကုတ်မွဲအက်တံရု သွက်ရွှေကျာန်ပုံ
နကိုတင်ရန်တုံး မိက်ရွှေပလိုပလ် အခေါင်ဗျားစား ကော်
အခေါင်အရာစွာန်ထွေးလ် ပူးလိုက်လလောင်တွေးလျှဟ်ကံ
ကံက် အဓိပ္ပာယ်ပွဲတ်တ်ကို၊ သုင်စော်လိုက်လလောင်တွေး
ဟွှံးကိုဖွဲ့စွဲ ကျာန်သွေး ဟွှံးရှုံးရ။

ပိုဒ်(၂၀)

ဒစိဒစ်မံင်ကို မူဝါဒပါလုပ် ပူးလိုက်ပဋိဉာဏ်
ကုလသမဂ္ဂ နကိုညားမွဲ၊ နကိုညားဂမြိုင်၊ နကိုဂကော်
(ရီ) ပဇော်ကမ္မာန်၊ ဇွဲတ်ဝတ် ဂကော်ဟွှံးသေင်ကို
အလိုအသိုကမြိုင်ရှုံး သွက်အလိုအသိုတံရု ရွှေတ်ကိုလောန်
ကော် ကိုအရှိအဗောင်ရှုံး ပုံမကံက်အဓိပ္ပာယ် သုင်စော်ဟွှံးပွဲစ်
လိုက်လလောင်တွေးကံ ဟွှံးရှုံးရ။

